

Viggo Sørensen:

Året, der gik

– beretning fra center og ordbog

Ord & Sag udkommer denne gang med flerfarvet omslag til fejring af årsskriftets 25 års jubilæum. Fold omslaget helt ud, og der fremkommer et vue hen over de mange seddelskuffer i ordbogens centralkartotek, fundamentet for Jysk Ordbog.

Centrets – nej dengang: instituttets – leder gennem tre årtier, Ove Rasmussen, fratrådte 1. marts sin stilling på grund af alder. Sådan er reglerne. Ikke at alderen trykker ham, og vi kan glæde os over, at han som pensionist stadig giver et nap med i redaktionsarbejdet.

Trods dette må vi vedgå, at redaktionstempoet er gået lidt ned i 2005. 284 spalter tekst, 17 udtalekort og 101 udbredelseskort blev årets resultat – lidt mindre end sidste år. Det skyldes ikke, at de tilbageværende redaktører pludselig er blevet ringere til deres arbejde, men at redaktørstaben i realiteten er blevet beskåret, og at en del af arbejdstiden er gået til ikke ordbogsrelevant virksomhed. Da Ove Rasmussen fratrådte, blev efterfølgeren Inger Schoonderbeek Hansen kun ansat med 22 timer om ugen. Tilmed har hun som adjunkt under Nordisk Institut måttet påtage sig undervisning, som har beslaglagt hovedparten af hendes arbejdstid i efteråret. Begge de nævnte forhold skyldes den øjeblikkelige økonomiske smalhals på Det Humanistiske Fakultet, og vi vil naturligvis her på centret arbejde for, at ingen af delene udvikler sig til permanente ordninger.

Så kan vi tage anderledes afslappet på den måneds arbejde, som gik tabt på grund af centrets flytning; det er jo en engangsforeteelse. I Nobelparken har vi fået en del færre kvadratmeter til rådighed, samlingerne står temmelig klemte, men til gengæld huses vi nu i lyse og velmøblerede lokaler. Det kan kun på sigt virke redaktionsbefordrende.

Fik vi redigeret lidt mindre end sidste år, har sekretariat og fondsansatte til gengæld ydet mere: De forlængst redigerede afsnit Hj–Ho er kontrollæst og lagt på nettet (mens selve redaktionen er nået frem midt i Hv). Under den fortsatte edb-lagring af spørgelistemateriale er der registreret besvarelser fra endnu 220 spørgsmål, så nu knap 58 % af materialet ligger tilgængeligt på denne måde. Ved udskrift fra spørgelister og dialektholdig litteratur er ordbogens centralkartotek blevet suppleret med yderligere 6600 sedler.

Som de foregående år har vort center engageret sig i udadrettet virksomhed, så snart vi har skønnet, at vi derved kunne være med til at fremme offentlighedens interesse for dialektologi, lokalhistorie og beslægtede felter. Mest tid er der gået med besvarelse af de knap 250 forespørgsler, vi har fået fra institutioner, presse og privatpersoner (se eksempler på svar s. 15). Men også mange andre aktiviteter er der blevet tid til: 4 foredrag om jyske dialekter og Jysk Ordbog i lokalregi. Samarbejde med Museet for Thy og Vesthimmerland med henblik på en ny nordvestjysk egnsbeskrivelse. Møde med og udlån af dialektoptegnelser til foreningen Hanherredsmålet mhp. en lokalordbog. Hele centret var inddraget, da vi ydede konsulentvirksomhed til filmprojektet "I Danmark er jeg født". Men det projekt, vi med størst glæde har hjulpet til en lykkelig afslutning, er publiceringen af Jens Ejsings dialektmonografi (se anmeldelsen s. 41).

Samarbejdet med kolleger i ind- og udland har også krævet sit. Et par af vore redaktører har deltaget i møde om øget samarbejde mellem de nordiske dialektordbøger; en af disse er tillige med i bestyrelsen af Leksikografer i Danmark, og en tredje er medlem af et rådgivningsorgan vedr. netpublicering af Evald Tang Kristensen-samlinger. Forude venter den nordiske dialektologkonference, som vort center har påtaget sig værtskabet for i sommeren 2006.

I det hele taget nærer vi store forhåbninger for 2006. Statsbiblioteket i Aarhus, som skal sikre den elektronisk lagrede kulturarv, vil i det kommende år digitalisere og dermed fremtidssikre de mange optagelser af dialekt, som vi og vore kolleger i København gennem tiden har foretaget. Endvidere skulle 2006 gerne blive året, hvor vi sammen med en række andre store danske ordbogsprojekter og Statsbiblioteket får udarbejdet planer for og søgt midler til udvikling af en ny teknisk platform for smidig og fremtidssikret redigering og publicering via nettet – en nødvendig afløser for vor nuværende risikable procedure.

Til slut vil jeg vende blikket tilbage på 2005 og takke alle, som har støttet eller markeret interesse for Jysk Ordbog – ikke mindst de fonde, som har givet os økonomiske muligheder ud over, hvad en lille universitetsenhed som vor ellers kunne have klaret:

Fonden af 29. december (til linkning i Jysk Ordbogs web-udgave)	kr. 30.000
Sonning-fonden (til videre arbejde med web-udgaven af Jysk Ordbog)	- 50.000
Velux-fonden (til opsætning og publicering af Jens Ejsing: Sallingmålet)	- 25.000

Og hermed vil jeg på hele centrets vegne ønske læserne en glædelig jul og et godt nytår.